

**Inicijativa mladih s invaliditetom Boke (I MI Boke), mobilni telefon: +382 68 022 803,
e-mail: info@imiboke.me**

Ministarstvo pravde

PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE

na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Primjedba/Predlog/Sugestija 1:

Poslije člana 4 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: Nacrt Zakona) dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 5

U članu 95 stavu 2 riječi „ili nije u stanju da se potpiše” brišu se.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Stranka koja nije u stanju da se svojeručno potpiše staviće na pisano punomoćje svoj faksimil, ili će se u njeno ime i za njen račun potpisati staralac za poseban slučaj, kojeg postavi organ starateljstva.”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 6

U članu 122 stavu 3 riječi „Nepismeno lice ili lice koje se ne može potpisati” brišu se.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Lice koje se ne može svojeručno potpisati, staviće svoj faksimil na zapisnik, ili će se u njeno ime i za njen račun potpisati staralac za poseban slučaj, kojeg postavi organ starateljstva.”.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.”.

Objasnenje Primjedbe/Predloga/Sugestije 1:

Crna Gora je 2009. godine ratifikovala **Konvenciju UN-a o pravima lica sa invaliditetom**, gdje je prvo i osnovno naelo **poštovanje urodenog dostojanstva** osoba s invaliditetom (u daljem tekstu: **OSI**), a zatim i **nediskriminacija**, poštovanje različitosti i **prihvatanje OSI** kao dijela ljudske vrste i raznovrsnosti ljudskog roda i **jednakost mogućnosti** (član 3 tačka a, b, d i e Konvencije). Shodno članu 9 Ustava Crne Gore, svi **međunarodni ugovori**, pa i Konvencija UN-a o pravima lica sa invaliditetom „**imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva**”. Samim tim, **trebalo bi da se OSI** koje se ne mogu svojeručno potpisati (osobe s oštećenjem vida, osobe koje nemaju (funkcionalne) ruke i/ili noge, i sl.), ali koje mogu biti i visoko obrazovane, **ne izjednačavaju s osobama bez invaliditeta koje su nepismene**.

Međutim, **odredbe pozitivnog Zakona o parničnom postupku**, koje se odnose na **potpisivanje punomoćja i zapisnika**, direktno **diskriminišu OSI po osnovu njihove invalidnosti**, ne poštujući njihovo urodeno dostojanstvo, uskraćujući im **mogućnosti u odnosu na osobe bez invaliditeta**, čime se **pokazuje da one nisu prihvaćene kao dio ljudske vrste i raznovrsnosti ljudskog roda**. Ponižavajuće je i nedopustivo da mnoge OSI, koje imaju svoj faksimil ili personalne asistente i staraoce za poseban slučaj (u skladu sa članom 251 Porodičnog zakona), a koje su pritom ne samo nepismene, već i visoko obrazovane, Zakon o parničnom postupku **izjednačava sa nepismenim ljudima**, prenoseći im **stav zakonodavca da im svi doktorati nauka ovoga svijeta ne mogu pomoći u izjednačavanju njihovih mogućnosti sa mogućnostima osoba bez invaliditeta**.

Čak i u slučaju da pojedine OSI u konkretnim slučajevima nemaju ni svoj faksimil, niti personalnog asistenta ili staraoca za poseban slučaj, **sud može tražiti od organa starateljstva da postavi staraoca za poseban slučaj**, analogno situaciji iz člana 81 stav 2 Zakona o parničnom postupku. **Predložene primjedbe/predlozi/sugestije se moraju usvojiti**, jer se predmetne odredbe Zakona o parničnom postupku **primjenjuju i u vanparničnom postupku** (član 2 stav 2 Zakona o vanparničnom postupku) **i u upravnom postupku** (član 56 stav 5 Zakona o upravnom postupku).

Primjedba/Predlog/Sugestija 2:

Poslije (sadašnjeg) člana 5 Nacrta Zakona dodaje se novi član koji glasi:

„Član 6 (odnosno 9)

U članu 146 stavu 2 riječi „ili nije u stanju da se potpiše” brišu se.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Primalac koji nije u stanju da se svojeručno potpiše staviće na dostavnicu svoj faksimil, ili će se u njegovo ime i za njegov račun potpisati staralac za poseban slučaj, kojeg postavi organ starateljstva.”.

Stavovi 3, 4, 5, 6 i 7 postaju stavovi 4, 5, 6, 7 i 8.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 2:

Razlozi potrebe za usvajanje ove Primjedbe/Predloga/Sugestije su isti onima za usvajanje Primjedbe/Predloga/Sugestije br. 1, samo što je ovdje u pitanju potpisivanje dostavnice, umjesto punomoćja i zapisnika.

Inicijativa mladih s invaliditetom Boke
Izvršna direktorka
Miroslava-Mima Ivanović

The image shows a handwritten signature in blue ink over a circular official stamp. The stamp contains the text "INICIJATIVA MLADIH S INVALIDITETOM BOKE" around the perimeter and "Miroslava-Mima Ivanović" in the center.